

Geloofsbrief voor project Over de ring-Zuid

Antwerpen, *april 2018*

Van:
Werkgroep De Lei
Dirk Vannot Voorzitter
Markgravelei 106
2018 Antwerpen
Telefoonnummer

Aan:
Team van de Intendant

Werkgroep DE LEI (VZW) werd tijdens een gesprek op 9 april 2018 betrokken bij het ontwerpproces.

Wat is VZW DE LEI?

Onze organisatie bestaat sinds 1976 en heeft in haar statuten als doel het vrijwaren van plantengroei, parken, historisch erfgoed in het Leikwartier alsook de strijd tegen lucht, water, bodembezoedeling en geluidshinder. De overkapping van de ring en meer in het bijzonder de hertekening van de bedoelde zone heeft een grote impact op het Leikwartier.

VZW DE LEI concentreert zich binnen het concept “over de ring ZUID” op het deel tussen de Jan Van Rijswijklaan en het Zuidstation. Het Leikwartier dat zich hiertussen bevindt is van grote historische en architecturale waarde en heeft een groen karakter (Kan iemand dit wat stofferen?).

De overkapping van de ring biedt grote opportuniteiten maar ook de kans op historische vergissingen. Vandaar dat Werkgroep DE LEI betrokken wil worden bij de uitwerking van het concept voor deze zone.

Van volgende ontwerponderdelen gelooft VZW DE LEI dat ze de leefkwaliteit, de gemeenschapsvorming, de lokale natuur, de mobiliteit en de ruimtelijke kwaliteit in het ontwerpgebied zullen verbeteren:

De overkapping van de Ring tussen het Zuidstation en het gebouw “Victor”.

De verbinding tussen Mastvest en de zone Desguinlei. Dit geeft immers de historische mogelijkheid om het park Mastvest te verbinden via het ringpark met de Park Hof van Leysen. Hierdoor ontstaat één groot stadspark waarrond de combinatie wonen, werken, leven optimaal kan worden ontwikkeld. Positief zijn 2 passerellen over spoorweg. Over de uitwerking van het gebied zijn er echter nog heel wat bedenkingen bij het huidige concept van “overdering Zuid”(zie lager).

De groenverbinding tussen Desguinlei en Hof van Leysen via de strook van Piva achter de tuinen Arthur Goemaerelei. Het is immers al een jarenlange vraag vanuit de buurt om voor voetgangers en fietsers een rechtstreekse verbinding vanuit Markgravelei/Hof van Leysen naar Desguinlei/verkeersknooppunt Zuidstation te maken.

De verdere ontwikkeling van het station Zuid in combinatie met de mobiliteitshub in de Montignystraat en de Singeltram. Als dit goed wordt uitgewerkt ontstaat hierdoor één grote duurzame mobiliteitshub die een grote impact kan hebben op de mobiliteit in en rond Antwerpen.

Het doortrekken van de Ringtram.

Het uitbreiden van de bestaande cultuur- en recreatieprogramma's van de Singel, Antwerp Expo en Wezenberg.

De verbinding van de Tentoonstellingswijk met de buurt Markgrave en het Kiel met de Brederodewijk.

Tegelijk vragen wij voor volgende aspecten meer aandacht tijdens het vervolg van het ontwerpproces. De voorstellen zijn hier immers minder interessant, niet prioritair of vormen zelfs ronduit gemiste kansen.

Marktpllein Desguinlei:

De bestemmingen en het uitzicht van het marktplein/parking wordt geheel gewijzigd. De ruimte voor de wekelijkse markt, een belangrijke verbindende factor is voor de buurt, en de plaats voor evenementen zoals circus, rommelmarkt en tal van andere verdwijnt. Hoewel de huidige invulling van parking en groenzone al zwaar ondermaats is, verdwijnen in het huidige voorstel de open ruimte en het groenpotentieel. Dit is een gemiste kans die verder onderzocht moet worden. Op het gewestplan staat parking ingekleurd als "zone voor gemeenschapsvoorziening en openbaar nut". Wij pleiten dan ook voor het behoud en betere invulling van het huidige marktplein waarbij de markktfunctie en locatie voor tijdelijke evenementen behouden blijft.

Bedenkingen bij de voorgestelde cultuur- en recreatieve functies op het huidige marktplein:

Bibliotheek: Met een buurtbibliotheek in de Brederodestraat (900m) en grote bibliotheek in Oud Berchem (1,9km) in combinatie met de pijlsnelle opkomst van het digitale lezen is het bouwen van een nieuwe bibliotheek niet realistisch.

Cultuur: Met het cultuurplateau "De Singel" op 600m biedt een extra nieuwbouw op deze plaats geen meerwaarde.

Parkeerdruk: Vandaag is er door de aanwezigheid van De Singel en de PIVA, school voor dag- en avondonderwijs, een hoge parkeerdruk in de wijk de Lei. Deze wordt vandaag grotendeels opgevangen door de parking op de Desguinlei. In het voorliggende plan verdwijnt deze. Een bibliotheek en zaal voor cultuur zou dit probleem volledig onhoudbaar maken.

Mogelijk vormt een zaal voor cultuur/laagdrempelige evenementen aan de KDG Campus/Konijnenwei wel een meerwaarde Vooral omdat evenementen voornamelijk buiten de schooluren plaatsvinden en op die locatie bovendien geen hinder bij buurtbewoners veroorzaken. Indien er nood is aan een **zaal voor traditionele culturele evenementen kan dat beter het cultuurplateau "De Singel" worden toegevoegd.**

Bedenking bij de voorgestelde woningen op het huidige marktplein:

Om overkapping e.a. economisch draagbaar te maken worden woning voorzien op het huidige marktplein. Zowel voor de buurt als voor de bewoners van deze woningen zou deze ontwikkeling beter gebeuren vlak rond het Zuidstation. Dit komt immers overeen met de mobiliteitsvisie waarbij wonen, werken, leven, duurzame mobiliteit op één plaats wordt gecombineerd. Op die manier kan bovendien de marktplein/parkpleinfunctie volwaardig uitgewerkt worden.

Bedenking bij het voorziene plein: Dit zou moeten worden uitgebreid zoals hierboven beschreven.

Bovendien wordt gevraagd bij de aanplanting rekening te houden met de keuze van bomen die historisch op deze locatie stonden. Tot eind 1970's stonden op de parking, net over de Arthur Goemaerelei, grote treurwilgen. Vanuit de Arthur Goemaerelei had men steeds uitzicht op groen.

Groenzone tussen Singel en Ring:

Het grasperk tussen de Singel en de Ring (naast Victor) is "parkgebied". Het groen in dit parkgebied verdwijnt grotendeels. De bewoners zouden voor het groen tot op de Ring moeten gaan, voorbij de nieuwe barrière die een grotendeels bebouwde "parking" en een bebouwde "groenzone" met zich meebrengen.

Landschapsparking: **Eén bovengrondse landschapsparking** vervangt de huidige grote parking aan de Desguilei: deze is gesitueerd ten westen van Victor. De verdere bestemming van Viktor is niet uitgewerkt. Is deze niet veel te klein? Hoe vangt men het **verlies** van grote parking/marktplein op? Deze wordt immers gebruikt door bewoners uit onmiddellijke nabijheid, PIVA dag- en avondonderwijs, door dagbezoekers van de binnenstad en door bezoekers evenementen bv. in Arthur Goemaerelei/de Singel/Antwerp Expo.

Sporthal: Met het Olympisch zwembad Wezemberg (800m), het Sportcentrum Wilrijkse pleinen (1km), het Sportveld Konijnnewei (900m) en de Sporthal Kiel (1,8km) lijkt er weinig noodzaak voor een bijkomende sporthal.

Kantoren: Op de huidige groenzone/hondenweide worden kantoren (en woningen?) voorzien. Dit sluit visueel de open ruimte aan het nieuwe "plein" af. Bovendien is er maar één toegang, nl. vanuit de Singel. Bovendien vergroot het de druk op de al kleine landschapsparking zelfs als er onder de gebouwen parkings voor werknemers zouden worden voorzien. Om een goede combinatie wonen/werken/leven te maken worden kantoren best geconcentreerd rond het Zuidstation. Zo wordt de goede ontwikkeling van deze mobiliteitshub realistischer. Bovendien is het een extra stimulans om duurzame woon/werkverplaatsingen te creëren.

Commercieel: Wat voorziet men onder "commercieel"? Kennelijk is dit een **hoogbouw-winkelcomplex**. Als buurtbewoners kunnen we getuigen dat daar op die plaats géén behoefte aan bestaat. Zie nabijheid van de winkelas Brederodestraat. Ook meer oostwaarts, richting Victor, is de behoefte beperkt. Zie de nabijheid van nieuwe 900 m2 winkels (Triple Living/Mercator/voorlopige Provinciehuis). Zie de hoge concentratie van supermarkten in het naburige stadsbinnengebied (Colruyt, Carrefour, Albert Heyn, Proxy Delhaize, Aldi, Lidl, mogelijk 2de Lidl). **Indien men extra handelsruimte wil creëren, waarom dan niet in een megavolume bovenop nieuwe station Antwerpen Zuid?** Dit is dan immers een extra incentive voor pendelaars om de trein te nemen. Bovendien zou dit voor deze handelsruimte leefbaarder zijn als daar de woningen die in het huidige concept voorgestelde op de Desguinlei staan geconcentreerd worden.

Quid Singel bus/Singeltram? Waar komen **halten**? Logischerwijs ter hoogte van 1° Van Putlei/2° Lange Elzenstraat = toegang Piva = toegang passerelle en perrons Antwerpen Zuid/3° hoofdtoegang Antwerpen Zuidstation. Momenteel enkel ter hoogte van 3°.

Station Antwerpen-Zuid: Zoals hierboven vermeld is VZW DE LEI overtuigd van de mogelijkheden ervan. Vandaag is het immers slechts een onoverdekte, moeilijk toegankelijke stopplaats. In het huidige ontwerpplan lijkt er geen **verbinding** voorzien naar de **mobiliteitshub** ten noordwesten van het Belgacomgebouw. Dit is nochtans noodzakelijk voor de doorstroming met openbaar vervoer richting

Kiel/Hoboken enerzijds, Zuid en Centrum anderzijds. Ook moet er oog zijn voor bijkomende fiets parkeermogelijkheden.

De **inplanting van passerelle van Ringpark richting landschapspark** en Victor ligt vreemd. Die passerelle creëert geen verbindings as met de binnenstad; het zeer drukke kruispunt tussen Desguinlei/Van Putlei ter hoogte van Victor blijft bestaan en wordt niet ondertunneld voor voetgangers of fietsers.

Negatief is het ontbreken van **een ontsluiting van de Arthur Goemaerelei** op het Ringpark. De Singel zorgt voor een serieuze barrière door het ontbreken van een passerelle of een tunnel. Waarom de as Arthur Goemaerlei niet diagonaal doortrekken tot aan het zuidelijke begin van de passerelle

DE LEI roept ook op om de geplande dubbele bomenrij te herhalen aan de stadszijde van de Singel, waar nu "plein" voorzien is. P. 87 suggereert een degelijke **hoogte van bomen** aan weerskanten van de Singel + Desguinlei. Kan de haalbaarheid/toelaatbaarheid bevestigd worden? Zie rooien van laagstammige bomen aan Singelzijde van parking in juni 2017. Zijn er bomen over de gehele lengte van de Singel voorzien? Zie op het ontwerpplan: niet overall ingegeven.

Waar is het ontwerpteam tekort geschoten en heeft kansen gemist?

Door de overkapping van de Ring wordt het mogelijk om het park (en wijk) Mastvest te verbinden met het park Hof van Leysen. Hierdoor zou een uniek stadspark kunnen worden gecreëerd dat bovendien 2 historische wijken zou verbinden. Dit is nog steeds mogelijk door de locatie van de voorziende kantoren en woningen te herbekijken en te verplaatsen richting Zuidstation waar het bovendien verkeerstechnisch optimaal zou liggen.

VZW DE LEI wordt in de toekomst graag intensiever betrokken bij het verdere ontwerpproces als vertegenwoordigers voor het Leikwartier. Daarbij zullen we constructieve en concrete input geven voor het opstellen van de uitwerking van de plannen en strategische projecten. Wij worden vanzelfsprekend ook in de toekomst graag uitgenodigd voor een diepgaande dialoog over de verdere ontwikkeling van de strategische projecten van Segment-Zuid.

Met vriendelijke groeten,

Dirk Vannot Voorzitter
VZW DE LEI